

ΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Ἐπιγραφές Πάρου

1. Ὅρος ἱεροῦ.

Στήλη παρίου μαρμάρου ἐλλειπῆς κάτω καὶ ἀποκεκρουμένη ἄνω ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ· ἔχει ἀποσπασθῆ τμήμα τῆς δεξιᾶς γωνίας, ὅχι καθ' ὅλον τὸ πάχος τῆς στήλης. (Εἰκ. 1).

Ὑψος (σωζ.) 0,307 μ., πλ. 0,287 μ., πάχ. 0,054 μ.

Ὑψος γραμμ. περ. 0,015-0,02 μ.

Ἡ ἐπιγραφή¹ εἶναι χαραγμένη στὸ πάριο ἀλφάβητο (Ω = ο, Γ = λ).

Ὁ λίθος εὑρέθη ὑπὸ τοῦ Ο. Rubensohn «μετὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 [IG XII 5, 255] ἐν τῷ ἀγρῷ Κ. Πατέλη εἰς θέσιν Μυρσίνην». (Παλαιὸ Εὐρετήριο τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Πάρου). Φυλάσσεται στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Πάρου (ΜΠ 12).

Τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου αἰ. π.Χ.

[Ἀ]ντιφιλιδιέ[ον]
ἱρών.

[Ἀ]ντιφιλιδιέ[ον]· τοῦ Α ἴσως σώζεται τὸ κατώτατο ἄκρο τῆς δεξιᾶς λοξῆς κεραίας· ἐπειδὴ τὸ ἴχνος δὲν εἶναι ἀπολύτως βέβαιο, ἐπέλεξα νὰ συμπληρώσω τὸ γράμμα.

Τὸ ὄνομα εἶναι γένους ἢ φρατρίας ἢ ἄλλου φυλετικοῦ σχηματισμοῦ τῆς Πάρου, ὁ ὁποῖος γίνεται τὸ πρῶτον γνωστός. Παράγεται ἀπὸ τὸ ἄπαξ(;) μαρτυρούμενο κύριο ὄνομα Ἀντιφίλιδος,² προερχόμενο ἀπὸ τὸ κοινὸ ὄνομα Ἀντίφιλος.³ Ἡ γενικὴ [Ἀ]ντιφιλιδιέ[ον] εἶναι τριτοκλίτου ὀνόματος (Ἀντιφιλιδιεῖς),⁴ πρβλ. IG XII 6, 24.36: [ἔλα]|χε φυλὴν Δημητρεῖς, 56.35: ἔλαχε φυλὴν Χησειεῖς.

ἱρών (= ἱρόν)· τὸ δασὺ δὲν δηλοῦται,⁵ πρβλ. IG XII 5, 101.1: ὦς = ὄς, 5: ὠδῶ = ὄδδ. Γιὰ τὸν ἰωνικὸ τύπο τῆς λ. πρβλ. IG XII 8, 264.14, 265.9 (Θάσος, 4ος αἰ. π.Χ.).

---

1. Τὸν λίθο ἀπέγραψε (17.11.96) κατόπιν παρακλήσεώς μου ἡ παλαιὰ μαθήτριά μου Ἑλένη Ζαββοῦ, τμηματάρχης τώρα τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, καὶ τὴν εὐχαριστῶ πολύ. Πολλὰ χρόνια ἀργότερα (27.8.19) τὸν ἀπέγραψα καὶ ἐγώ.

2. *Stud. Pont.* III 278a.1 (3ος/2ος αἰ. π.Χ.). Γιὰ τὴν ἐπιγραφή βλ. *SEG* 64, 1283.

3. Ἀντίφιλος ἐμφανίζεται καὶ στὴν Πάρο, βλ. Fraser – Matthews, *LGPN* I, s.v. Τὸ ὄνομα γένους παραγόμενο ἀπὸ τὸ κύριο ὄνομα Ἀντίφιλος θὰ ἦταν Ἀντιφίλιδαι, πρβλ. Χίου: Εὐρυπυλίδαι (Εὐρύπυλος, πρβλ. *IG* II² 6.2· Θάσιος), Ἰσχυλίδαι (Ἰσχύλος, πρβλ. *IG* IX 1, 87.21), Κυλλίδαι (Κύλλος, πρβλ. *IG* XII 3, 1289.6), Ρόδου: Βουκολίδαι (Βουκόλος, πρβλ. *IG* XII 9, 245 col. II.217).

4. Πρβλ. ἐπίσης Ρόδου: *Lindos* II 51 col. I.50 Κυμισαλέων ([Κ]υμισαλεῖς, *Ἀρχ. Δελτ.* 20, 1965, Χρον. Β3, 597), *Lindos* II 51 col. II.39 Φυστιέων, *Lindos* II 349, col. IV.53 Πεδιέων.

5. Βλ. ὅμως *IG* XII 5, 148: *ἡεκηβῶ[λοι]* καὶ τὸν φρατερικὸ νόμο *HOPOΣ* 14-17 (2000-2003) 307-310 (*SEG* 51, 1071), στίχ. 1: τὸν *ἡώρον* (= τῶν ὄρων).

Ἡ εὕρεσις συγχρόνως στὸν ἴδιο τόπο⁶ καὶ τοῦ ἐνεπιγράφου *ἄρου* ἄβατον, *IG XII 5, 255* (εἰκ. 2), ὑποδεικνύει τὴν ὑπαρξὴ ἱεροῦ στὴν *Μυρσίνη* ἀνήκοντος στὸν φυλετικὸ αὐτὸ σχηματισμό. Τὸ νεώτερο τοπωνύμιο *Μυρσινιά*,⁷ περιοχῆς εὐρισκομένης νοτίως τῆς Παροιικιάς, στὸν κοιλίσκο τοῦ *Παρασπόρου*, ἔχει διατηρήσει τὴν μνήμη τοῦ ἀρχαίου τοπωνυμίου⁸ Μυρσινεία τῆς ἐπιγραφῆς *IG XII 5, 244* (στίχ. 4: Μυρσινέας).

Ἡ ὑπαρξὴς *φυλετικῶν διαβαθμίσεων* στὴν Πάρο ἦταν γνωστὴ ἀπὸ τρεῖς μόνον ἐπιγραφές, *τῶν ἀπὸ Μανδροθέμιος*, *IG XII 5, 1027* (Jeffery, *LSAG Paros 35*, σελ. 296, 305, πίν. 56), τὴν ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ⁹ Δόρδοτες Ἀρχηγέτη τοῦ τέλους τοῦ 5ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. καὶ τὸν φρατερικὸ νόμο ποῦ ἐδημοσίευσεν πρὸ ἐτῶν (βλ. κατωτ. τὴν ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀρ. 4).

Ἡ παραμονὴ μου στὴν Πάρο τὸ διάστημα 2-10.7.21 ἐπέτρεψε τὴν ἐπανεξέταση τεσσάρων ἐπιγραφῶν ἤδη δημοσιευμένων.

2. Εἰς *IG XII 5, 183*.

Ὁ δημοσιευθεὶς εἰς *IG XII 5* ὑπὸ τὸν ἀρ. 183 *ἄρος* (εἰκ. 3) εὐρέθη συμφώνως πρὸς τὸν ἐκδότη Hiller von Gaertringen: «in ecclesia Prophetae Eliae, quae est in summo monte Κουνάδος appellato».

Τὸ κείμενο τῆς δημοσιεύσεως¹⁰ ἔχει ὡς ἐξῆς:

[ῶ]ρος Ὑπάτο· ἀ[τε]-
 2 [λ]έστοι οὐ θέμ-
 [ι]ς οὐδὲ γυναι-
 4 [κ]ί.

6. Εὐχαριστῶ θερμὰ τὴν φίλη Ζώζη Παπαδοπούλου, τμηματάρχην τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων, διότι μοῦ ἐπεσήμανε τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ *ἄρου* (ὑπ' ἀρ. 11) στὸ παλαιὸ Εὐρετήριο τοῦ Μουσείου καὶ ὅτι οἱ δύο λίθοι βρέθηκαν στὸν ἴδιο τόπο.

7. Ἀπὸ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ παρὰ τὴν *Μυρσινιά* προέρχονται, ἐκτὸς τῆς ἐπιγραφῆς *IG XII 5, 244* καὶ οἱ *IG XII 5, 243, 397*.

8. Ὅτι τὸ κύριο ὄνομα τοῦ στίχ. 4 τῆς ἐπιγραφῆς *IG XII 5, 244* εἶναι ὄνομα τόπου καὶ τὴν σύνδεση μετὰ τὸ νεώτερο τοπωνύμιο *Μυρσινιά* ἐπρότεινε ὁ πρῶτος ἐκδότης τῆς Θ. Ἰ. Ὀλύμπιος, *Ἀθήναιον* 5 (1876) 20-21: «Ἡ Μυρσινέα φαίνεται μοι ὄνομα δήμου τινὸς ἐν Πάρῳ, ὡς ἡ Μυρσινιούτι ἐν τῇ Ἀττικῇ... Τὴν ὑπόθεσίν μου ταύτην ὑποστηρίζει ἡ ἔτι καὶ νῦν οὐ μακρὰν τοῦ κήπου τούτου ἀπέχοντος χωρίου τινὸς Μυρσίνης καλουμένου. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀποδεχθῶμεν ὅτι ἡ Μυρσινέα τῷ χρόνῳ *Μυρσίνη* ἐγένετο.» Τὴν γνώμη του ἀκολούθησε ὁ μετ' αὐτὸν δημοσιεύσας τὴν ἐπιγραφὴν παρέχοντας βελτιωμένο κατὰ πολὺ κείμενο Μ. Κρίστις, *Μουσ. καὶ Βιβλιοθ. τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς* 1876/78, ροδ' καὶ ἀργότερα οἱ Hiller, *IG XII 5, 244* (βλ. καὶ τὰ σχόλιά του), καὶ O. Rubensohn, *Paros, RE* 18.2 (1949), σελ. 1791, στίχ. 35 κέ· πρβλ. καὶ τοῦ ἰδίου, *AM* 26 (1901) 175.

9. Ἐδημοσιεύθη ἀπὸ τὴν Α.-Μ. Vèrilhac, *BCH* 107 (1983) 425, ἀρ. 3 (*SEG* 33, 687· ὁ ἐκ τῶν ἐκδοτῶν τοῦ *SEG* H. Pleket σχολιάζοντας τὸ κείμενο τῆς ἐπιγραφῆς τῶν ἀπὸ *Μανδροθέμιος*, ὅπως τὸ παρέθεσε ἡ ἐκδότις, παρετήρησε ὅτι δὲν εἶναι ὀρθό, διότι ἡ ἐκδοσις τῶν *IG XII 5*, ὑπὸ τὸν ἀρ. 1025 παρέχει Ἐ[νδένδρ]ω· τὸ σφάλμα ὀφείλεται ἀφ' ἐνὸς στὸ ὅτι ἡ ἐκδότις παραπέμπει στὴν ἐκδοσὴν *IG XII 5, 1025*, ἀλλὰ δίδει τὸ κείμενο τοῦ Κοντολέοντος (*Ἀρχ. Ἐφημ.* 1948/9, 1-5), ὅπου κατόπιν νέας ἐπιγραφικῆς μαρτυρίας ὁ παλαιὸς σοφὸς ἐδιόρθωσε τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κειμένου τῶν *IG*· ἀφ' ἑτέρου στὸ ὅτι ὁ Pleket δὲν εἶχε ὑπ' ὄψιν του τὴν ἐκδοσὴν τοῦ Κοντολέοντος. Σημειωτέον ὡστόσο ὅτι στὸ μνημειώδες σύγγραμμα τῆς L. H. Jeffery, *The Local Scripts of Archaic Greece*, Oxford 1961, τὸ κείμενο τῆς ἐπιγραφῆς δημοσιεύεται κατὰ τὴν ἐκδοσὴν τοῦ Κοντολέοντος, βλ. *Paros 35*, σελ. 296, 305, 412, πίν. 56.

Ἡ δημοσιεύσεισ ἀπὸ τὴν Vèrilhac ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ τῶν *Δορδόπων* βρισκόταν σὲ συλλογὴ στὴν Νάουσα Πάρου· ἀργότερα μετεφέρθη στὸ Μουσεῖο τῆς Πάρου, ὅπου καὶ ἀπόκειται ἄνευ ἀρ. Εὐρετηρίου.

10. Ὁ ἐκδότης μεταγράφει σταθερῶς στὸ ἰωνικὸ ἀλφάβητο τὶς ἐπιγραφές ποῦ ἔχουν χαραχθῆ στὸ πάριο. Σημειῶνω ὅτι στὸν 2ο στίχο θὰ ἔπρεπε ἀκολούθως ἢ κατάληξις τοῦ ἐπιθέτου νὰ ἦταν μεταγεγραμμένη -στῶι, πρβλ. *IG XII 5, 4-5* παρθένῶι, 5 σεμνῶι ἐνὶ ζαπέδῶι.

Ἐπανέλεγχος¹¹ τῆς ἐπιγραφῆς ἀπέφερε τὸ ὄνομα τοῦ Διὸς στὸν 1ο στίχο. (Εἰκ. 4-5). Δίδω τὸ κείμενο κατὰ τὴν ἐπιγραφικὴ μεταγραφή:

- [Δ]ιὼς Ὑπάτω· ἀ[τε]-
 2 [λ]έστωι ωὐ θέμ-
 [ι]ς ωὐδὲ γυναι-
 4 [κ]ί.

Στὸ εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα (σελ. 54) τῆς ἐνότητος τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ εὐρισκομένου ἐπὶ τοῦ Κουνάδου ἱεροῦ τῆς Εἰλιθυίας, τὸ ὁποῖο διερεῦνε ὁ Ο. Rubenshon τὸ 1898, ὁ Hiller σημειώνει ὅτι τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους κατελάμβανε τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς Ὑπάτου καὶ ὅτι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Εἰλιθυίας βρισκόταν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης.

3. Εἰς Ν. Μ. Kontoleon, *Aspects de la Grèce préclassique*, Paris 1970, 58-59, εἰκ. 1 (σχεδιογράφημα), πίν. XIX 1 καὶ XVII 2.

Βιβλ. L. H. Jeffery, *Local Scripts of Ancient Greece*. Revised Edition with a Supplement by A. W. Johnston, Oxford 1990, 466 F. Hansen, *CEG I 412· DNO I*, 346.¹²

Πρόκειται περὶ κίονος (εἰκ. 6) ἀναθήματος τοῦ Πολυαρήτου, υἱοῦ τοῦ Ξενοδόκου. Ὁ Κοντολέων ἐσημείωσε ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ κίονος εἶναι χαραγμένη στὸ πάριο ἀλφάβητο (εἰκ. 7). Ἐπεσήμανε ὅτι τὸ γράμμα Η (ὑπὸ τὴν μορφή Θ) χρησιμοποιεῖται, γὰρ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δασύ (*h*) στὸ ὀριστικὸ ἄρθρο, ἀλλὰ καὶ τὸ μακρὸ ε στὶς συλλαβὲς -ρη-, -θη-, -η-· ἐπίσης τὴν ἰδιαίτερη μορφή τοῦ Ω. Τὸ κείμενο ἔδωσε μεταγεγραμμένο στὸ ἰωνικὸ ἀλφάβητο.¹³ Θεώρησα χρήσιμο νὰ τὸ παραθέσω κατὰ τὴν ἐπιγραφικὴ μεταγραφή.¹⁴

Παῖς Θω Χσενωδῶρω Πωλυάρθτωσ μ' ἀνέθηκεν.
 Κλῆνις ἐπωίθησεν.

4. Φρατερικὸς νόμος Πάρου, *HOPOS 14-17 (2000-2003) 307-310 (SEG 51, 1071)*.

Τὸ κατωτέρω κατόπιν αὐτοψίας παρατιθέμενο κείμενο¹⁵ διαφέρει, – εἶναι ὀρθότερο –, στὸν στίχ. 8 ἀπὸ τὸ δημοσιευθὲν.

11. Εὐχαριστῶ τὴν Γεωργία Μαλούχου, διότι ἐξέτασε καὶ ἐκείνη τὸν λίθο.

12. Παρατηρητέον ὅτι στὴν ἔκδοσι τοῦ *DNO I*, 346, ἐνῶ στὶς παρατιθέμενες στὴν συλλογὴ ἀρχαῖκες ἐπιγραφὲς ἄλλων περιοχῶν τηρεῖται ἡ ἀρχαῖκὴ ὀρθογραφία, δηλ. τὸ κείμενο δίδεται κατὰ τὴν ἐπιγραφικὴ μεταγραφὴ (βλ. χαρακτηριστικὰ τὴν ἀρχαῖκὴ νᾶξιακὴ ἐπιγραφὴ μὲ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τεχνίτου Θεολίστω) καὶ ὄχι μεταγεγραμμένο στὸ ἰωνικὸ ἀλφάβητο, στὶς ἐπιγραφὲς τῆς Πάρου δὲν τηρεῖται στὴν περίπτωσι τοῦ βραχέος καὶ τοῦ μακροῦ ο, καθὼς καὶ τῆς νόθου δίφθογγου ἢ ἰδιοτυπία τοῦ ἀλφάβητου (Ω=ο ου· Ο=ω).

13. Πάντως δηλώνεται τὸ δασὺ πρὸ τοῦ ὀριστικοῦ ἄρθρου καὶ ἡ νόθος δίφθογγος (-ο = ου) τῆς καταλήξεως τοῦ πατρωνυμικοῦ τοῦ ἀναθέτου.

14. Στὸ δημοσιευθὲν σχεδιογράφημα (εἰκ. 1) πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ Η διὰ τοῦ Θ, διότι καὶ τὶς τέσσαρις φορὲς ποὺ ἀπαντᾷ στὸν λίθο ἔχει τὴν κλειστὴν μορφή· ἐπίσης στὴν δευτέρῃ συλλαβῇ τοῦ πατρωνυμικοῦ (-δο-) τὸ Ο (ὄμκρον) πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ μὲ Ω, διότι στὸν λίθο εἶναι χαραγμένο τὸ γράμμα αὐτό.

15. Τὸ παρατιθέμενο κείμενο δημοσίευσά ἤδη στὸ ἄρθρο μου *New Archaic Inscriptions: Attica, the Attic-Ionic Islands of the Cyclades and the Doric Islands*, στὸν τόμο *The Early Greek Alphabets: Origin, Diffusion, Uses*, R. Parker – Philippa M. Steele (eds), Oxford 2021, 259.

Ἔσο τῶν *ἠώρο* | ν πρῶς τὴν πυ|ρὴν μὴ τιθέ|ο σωρῶν μῆδὲ ||⁵ ὥστ' ἄ μῆδὲ μ|νῆμα μῆδὲ ἐπ|ι τῆι πυρῆι· *ἠ|ω* δὲ π[ω]ιέον π|αρά τὰ γεγρα||¹⁰[μ<μ>έ]ν¹⁶ πεντακ|[οσί]ας δραχ<μ>|[έας] ὠφελέ<το> τῶ|[ι ἐθ]έλωντι π|[ρήχσ]ασθαι τῶ|[ν φρη]τέρον.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς δημοσιεύσεως¹⁷ τοῦ νόμου ἐσημείωνα (σελ. 310) ὅτι δὲν ἦταν μέχρι τότε γνωστὴ ἀσφαλῶς ἡ ὑπαρξίς φρατριῶν στὴν Πάρο καὶ ὅτι μαρτυρία φυλετικῆς διαβαθμίσεως (*πάτρας* ἢ *γένους*) συνιστοῦσε ἡ ἐπιγραφή IG XII 5, 1027 τῶν ἀπὸ Μανδροθέμιος,¹⁸ καθὼς πιθανῶς καὶ μερικοὶ θασιακοὶ ὄροι πατρῶων θεοτήτων. Παρέλειπα τότε νὰ μνημονεύσω μία ἀκόμη μαρτυρία, τὴν ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή Δόρδοπες Ἄρχηγέτηι τοῦ τέλους τοῦ 5ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰ. π.Χ., βλ. ἀνωτ. τὰ σχόλια στὴν ἐπιγραφή ὑπ' ἀρ. 1.

5. Εἰς Ἐπιτύμβιο ἐπίγραμμα Πάρου, *Γραμματεῖον* 8 (2019) 45-59 καὶ 51-52.

Ἐπανεξέτασα τὰ ἴχνη τοῦ ἀβεβαίου γράμματος ἀμέσως μετὰ τὰ ΠΟ τοῦ δευτέρου στίχου, τὸ ὁποῖο εἶχα μεταγράψει ὡς ὑπόστικτο ρῶ: πόρι.

Μετὰ τὴν αὐτοψία θεωρῶ ἀσφαλῆστερη τὴν μεταγραφή τοῦ γράμματος ὡς ρῶ, βεβαίως ὑποστίκτου, παρὰ ὡς λάμδα (ὑποστίκτου).¹⁹ Συντείνει στὴν γνώμη αὐτὴ ἵχνος λοξῆς μικρῆς κεραίας στὸ ὕψος τοῦ μέσου περιπυρῆ τῆς καθέτου κεραίας τοῦ γράμματος· πρόκειται δηλαδὴ πιθανῶτα γιὰ ρῶ μὲ οὐρά. Σημειῶνω ὅτι οὐρὰ ἔχει καὶ τὸ Ρ τῆς λέξεως ἀνφώτερων. Δίδω καὶ πάλι τὸ κείμενο τῆς ἐπιγραφῆς.²⁰

Πᾶσι, Διωννῦ, πωθενῶς ἔβης· πένθως δὲ λέλωιπας
σεαυτῶ τῶσι φίλωις καὶ Πόρι ἀνφώτερων.

Γιὰ τὴν ἐρμηνεία τοῦ κυρίου ὀνόματος, Πόρι, ὅπως τὸ ἐκλαμβάνω, δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε στὰ ὅσα ἔγραψα στὴν προσθήκη τοῦ ἄρθρου, σελ. 51-52.

16. Δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ χαρακτὴρ παρέλειψε τὸ δεύτερο μῦ· ἡ ἀρχαϊκὴ ἀπλογραφία δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκλεισθῇ.

17. Ὁφείλω νὰ ἐπανορθώσω, ἔστω καὶ πολὺ καθυστερημένα, μία παράλειψή μου. Στὴν δημοσίευσή τοῦ φρατερικοῦ νόμου μοῦ διέφυγε ἡ μνεία τῆς ἐπιγραφῆς ἀπὸ τὴν Α.-Μ. Véritac, BCH 107 (1983) 425, καὶ ἡ παράθεσις (σὲ φιλολογικὴ μεταγραφή) τῶν τριῶν καταληκτικῶν στίχων, ὅπου καὶ ἀναγνωρίζεται ὅτι πρόκειται περὶ ἀποφάσεως φρατρίας.

18. Κατὰ τὴν ὀρθὴ συμπλήρωση τοῦ Ν. Μ. Κοντολέοντος κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὄρου Διὸς Ἐλαστέρου, βλ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1948/9, 1-5· ἡ δημοσίευσίς τῶν IG παρέχει Ἐ[νδένδρ]ω (βλ. καὶ ἀνωτ. τὴν σημείωσιν ὑπ' ἀρ. 9). Δύο νέες ἐπιγραφικῆς μαρτυρίαι περὶ τῆς λατρείας τοῦ Διὸς Ἐλαστέρου ἐδημοσίευσαν πρὸ ἐτῶν, βλ. HOPON 10-12 (1992-1998) 424-430, ὅπου καὶ ἐσχολίασα ἐκτενῶς (σελ. 427-430) τὸ ἐπίθετο τῆς θεότητος. Στὸ θέμα ἐπανήλθα καὶ στὸν HOPON 13 (1999) 241-242.

19. Ἡ διακρινόμενη στὴν δημοσιευθεῖσα φωτογραφία λοξὴ ἄνω κεραία τοῦ γράμματος, ποὺ ἐπιτρέπει νὰ σχηματίσῃ κανεῖς τὴν ἐντύπωση ὅτι τὸ γράμμα εἶναι λάμδα (Γ) πιθανώτατα δὲν εἶναι χάραγμα, ἀλλὰ ἀποφλοίωση τοῦ λίθου.

20. Διόρθωσα τὴν ἀβλεψία, –τὴν ἔχουν ἤδη ἐπισημαίνει στὸ Bull. Épig. 2020, σελ. 557, ἀρ. 328–, στὴν μεταγραφή τοῦ ῥήματος τοῦ πρώτου στίχου.

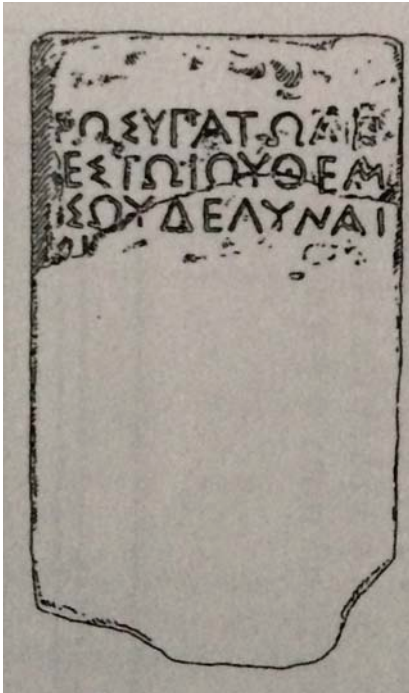
Ἐπιγραφές Πάρου

Εἰκ. 1. Ὁ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἀντιφιλιδιέων.

Εἰκ. 2. Ἡ ἐπιγραφή τοῦ ἀβάτου IG XII 5, 255.

Εικ. 3. Ὁ ὄρος τοῦ Διὸς Ὑπάτου IG XII 5, 183
(σχεδιογράφημα τῶν IG).

Εικ. 4. Ὁ ὄρος τοῦ Διὸς Ὑπάτου.

Εικ. 5. Ὁ ὄρος τοῦ Διὸς Ὑπάτου (λεπτομέρεια).

Εικ. 6. Ὁ κίον ἀναθήματος τοῦ Πολυαρήτου.

Εικ. 7. Φωτ. ἐκτύπου τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ κίονος ἐκ τοῦ Ἀρχείου Ν. Μ. Κοντολέοντος (ΕΕΕ).